

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIK-628/11-K

Název kontrolované osoby: Základní škola a mateřská škola Potůčky, okres Karlovy Vary

Sídlo: 362 38 Potůčky 94

IČO: 60 610 565

Identifikátor: 600 067 327

Právní forma: Příspěvková organizace

Zastoupená: Mgr. Janou Kunstovou, ředitelkou školy

Zřizovatel: Obec Potůčky, 362 38 Potůčky 58

Místo inspekční činnosti: Základní škola a mateřská škola, Potůčky 94 a 111

Termín inspekční činnosti: 29. a 30. listopadu 2011

Předmět inspekční činnosti

- Hodnocení souladu školního vzdělávacího programu základní školy a mateřské školy s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a předškolní vzdělávání podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon), zaměřené na naplňování vybraných ustanovení školského zákona:**
 - školní vzdělávací programy a další vzdělávací programy - (§ 5);
 - efektivní organizace vzdělávání podle školních vzdělávacích programů, naplňování učebních plánů (§ 7 odst. 2);
 - vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (§ 16).

2. Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání v základní škole a mateřské škole podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, zaměřené na naplňování vybraných ustanovení školského zákona:

- rovný přístup ke vzdělávání – (§ 2 odst. 1 písm. a) a b)) - zásady a cíle vzdělávání;
- podpora rozvoje osobnosti dětí a žáků, podpora rozvoje funkční gramotnosti dětí a žáků (§ 2 odst. 1 písm. b), e), f) a g);
- výsledky vzdělávání dětí a žáků a jejich hodnocení na úrovni školy (§ 2 odst. 1 písm. g);
- řízení školy - výroční zprávy (§ 10), údaje ze školní matriky a dokumentace školy (§ 28 odst. 5), školní řád (§ 30), ředitel školy (§ 164);
- personální podmínky vzdělávání (zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů);
- spolupráce školy s partnery (§ 12) – hodnocení škol;
- bezpečnost a ochrana zdraví dětí a žáků (§ 29 odst. 1 a 2) v návaznosti na materiální a finanční předpoklady (§ 160 a 163), financování školy.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba (škola) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny. Je umístěna ve dvou budovách propojených koridorem. V hlavní budově sídlí základní škola, v budově mateřské školy školní družina a školní jídelna. V těchto prostorách se také nachází obecní knihovna, která má samostatný vchod.

Základní škola (ZŠ) je neúplná, má všechny ročníky prvního stupně, které se spojují do dvou tříd podle aktuálního počtu žáků. V posledních třech sledovaných letech se počet žáků výrazně neměnil. V letošním školním roce je ve škole zapsáno 17 žáků. V I. třídě jsou spojeni žáci 1. a 2. ročníku a ve II. třídě žáci 4. a 5. ročníku. Aktuálně ve škole nejsou žáci 3. ročníku. Žáci jsou většinou místní, dva dojíždějí z Abertam a Horní Blatné. Kapacita ZŠ (40 žáků) je využita na méně než polovinu (42, 5 %). Po ukončení pátého ročníku je pro žáky spádovou školou ZŠ v Perninku, žáci však často přecházejí do některé ze ZŠ v Ostrově.

Spolupráce školy se zřizovatelem je dle vyjádření ředitelky školy velmi dobrá, obec činnost školy podporuje. Několik let povoluje výjimku z minimálního počtu žáků na třídu (stanoveného právním předpisem na 12) a zároveň se podílí se na financování mezd zaměstnanců.

Výuka probíhá ve všech ročnících podle školního vzdělávacího programu s motivačním názvem „Škola, kam chodím rád“ (ŠVP ZV). Tento dokument je platný od 1. 9. 2007, aktualizovaný byl k 1. 9. 2008. Vzdělávací program doplňují různé projekty zaměřené např. na výchovu ke zdraví, zdravý životní styl z pohledu bezpečnosti, environmentální vzdělávání a školní slavnosti. Žáci využívají nabídku zájmových kroužků – anglický jazyk pro žáky 2. ročníku a cvičení s hudbou pro všechny zájemce.

Adaptace žáků na školní prostředí je bezproblémová. Na doporučení školských poradenských zařízení škola zpracovala individuální vzdělávací plán (IVP) pro jednoho žáka s vývojovými poruchami učení. V ZŠ se vzdělávají tři žáci cizinci. ZŠ má dlouholeté

zkušenosti s jejich výukou, vytváří vhodné podmínky pro rozvoj komunikativních dovedností.

Školní družina (ŠD) má jedno oddělení s kapacitou 20 žáků. V provozu je před vyučováním od 7:00 hod. a po vyučování do 16 hod. Aktuálně je ve ŠD zapsáno 15 žáků, přijati byli všichni zájemci. Školní vzdělávací program pro školní družinu (ŠVP ŠD) nabízí pestrout škálu zájmových aktivit, která vhodně doplňuje ŠVP ZV. Je zpracovaný podle ustanovení § 5 odst. 2 školského zákona. Poplatek za ŠD činí 80,- Kč měsíčně.

Mateřská škola (MŠ) má jednu třídu s kapacitou 24 dětí. K 30. září letošního školního roku v ní bylo zapsáno 24 dětí ve věku od tří do šesti let, což je za poslední tři roky nejvyšší počet dětí (v předcházejících dvou letech jich bylo 20 a 21). Žádné dítě nemá odloženou školní docházku. MŠ přijímá i děti cizinců, v letošním školním roce jsou čtyři. Od 1. 10. 2011 se na základě potřeb rodičů provoz MŠ o půl hodiny prodloužil, začíná v 7:00 a končí v 16:30. Úplata za předškolní vzdělávání je stanovena na 120,- Kč měsíčně.

MŠ postupně inovuje školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (ŠVP PV), současná verze je platná od 1. 4. 2010. Vzdělávací program vychází z podmínek MŠ a potřeb dětí, zohledňuje podmínky pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Je doplněn o různé společenské a kulturní aktivity, většina z nich probíhá společně se ZŠ. MŠ také navázala kontakt s německou mateřskou školou v blízkém Johannegeorgenstadtu, vzájemné návštěvy jsou zaměřeny na společné oslavy svátků, hry a pobyt v bazénu.

Školní jídelna poskytuje stravování pro děti, žáky, zaměstnance školy a cizí strážníky.

Ve škole je celkem 7 zaměstnanců, z toho 5 pedagogických pracovníků včetně ředitelky a vychovatelky ŠD. Výuku v ZŠ zajišťují ředitelka, která je odborně kvalifikovaná a učitelka bez odborné kvalifikace, která si ji doplňuje studiem ve čtvrtém ročníku příslušného oboru na pedagogické fakultě. Na část úvazku v ZŠ vyučuje vychovatelka ŠD (tělesnou a pracovní výchovu) a učitelka MŠ (hudební výchovu a prvouku). V MŠ působí dvě učitelky s odbornou kvalifikací, jedna z nich je pověřena jejím vedením.

V posledních třech letech škola zlepšovala prostorové podmínky pro vzdělávání a postupně zajišťovala obnovu a rozvoj materiálně technických podmínek pro realizaci ŠVP. Třídy a učebny byly postupně vybaveny novým školním nábytkem, výškově nastavitelnými lavicemi a židlemi. Zlepšilo se vybavení hračkami a učebními pomůckami, škola modernizovala výběr učebnic a učebních textů. V budově školy byly provedeny opravy podlah, výměna světelných zářivek, školní zahrada získala nové zahradní vybavení, do školní jídelny byly zakoupeny nové stoly a židle. Vedení školy se snaží ve spolupráci se zřizovatelem získávat finanční prostředky k další modernizaci a vybavenosti učeben a budovy školy. Zkvalitnění materiálních podmínek škola realizovala z prostředků zřizovatele, státního rozpočtu a z vlastních zdrojů.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola přijímá k předškolnímu a základnímu vzdělávání všechny přihlášené děti a žáky. Přijímání ke vzdělávání probíhá v souladu s právními předpisy. Vzdělávací program ZŠ je realizován v souladu s učebním plánem a školským zákonem.

Škola informuje o vzdělávací nabídce způsobem v místě obvyklým – spolupodílí se na kulturním dění v obci a pořádá různé akce pro rodiče i veřejnost. ŠVP jsou zveřejněny ve vstupních prostorách, škola zatím nemá zřízeny webové stránky.

V malém kolektivu učitelky úzce spolupracují. Neformální spolupráce mezi ZŠ, MŠ a ŠD je také zaměřená na výměnu informací o dětech a žácích a o celkové činnosti školy. Škola

se snaží zapojovat rodiče do celoškolských projektů, někteří pomáhají s jejich organizací. Za sledované období nebyla na činnost školy podána žádná stížnost.

Učebny ZŠ jsou funkčně vybavené pro různé zaměřené frontální a skupinové činnosti. Žáci využívají počítače s vhodnými výukovými programy, mají k dispozici knihovnu, učebnu pro hudební, výtvarné a pracovní aktivity a menší tělocvičnu. V blízkém bazénu probíhá výuka plavání. Pro sportovní aktivity škola využívá také další sportoviště patřící obci. Vhodná organizace výuky ve třídách se spojenými ročníky a tomu přizpůsobený časový rozvrh na požadované úrovni podporují osobnostní rozvoj žáků. V souladu s cíli stanovenými v ŠVP ZV škola využívá disponibilní hodiny zejména k rozvoji matematické, čtenářské a přírodovědné gramotnosti. Ve výuce českého jazyka i dalších předmětech, kde je znalost jazyka důležitá (např. prvouka, přírodověda, vlastivěda), zohledňuje vzdělávací možnosti žáků – cizinců.

Sledované hodiny byly velmi dobře metodicky vedené, chybějící kvalifikace učitelky neměla negativní vliv na kvalitu výuky. Pro procvičování a upevňování učiva žáci v českém jazyce a přírodovědě využívali různé pomůcky, v hodině přírodovědy jim sloužily jako zdroje informací publikace ze školní knihovny a počítače. Vhodná motivace a účinná zpětná vazba měly vliv na velkou koncentraci žáků. Rovněž časté střídání forem práce s oběma ročníky přispívalo k udržení aktivity. V hodinách se projevoval výrazný individuální přístup ke všem žákům, včetně cizinců a žáka vzdělávaného podle IVP. Hodnocení mělo motivační charakter, žáci byli vedeni také k sebehodnocení, podpora rozvoje osobnosti žáků byla zřejmá. ZŠ v žácích rozvíjí vztah k regionu, je místním společenským centrem.

Hodnocení výsledků vzdělávání probíhá na základě stanovených kritérií a zásad, která jsou součástí ŠVP ZV a školního řádu. Pro hodnocení výsledků vzdělávání škola využívá kromě vlastních prověrek také standardizované testy ve 3. a 5. ročníku (např. 3. ročník český jazyk, matematika, anglický jazyk, klíčové kompetence, člověk a jeho svět, 5. ročník český jazyk matematika a obecné studijní předpoklady). Výsledky testů analyzuje a dále s nimi pracuje, využívá je pro osobní rozvoj žáků. Výsledky těchto testů ukazují, že úroveň vzdělávání v ZŠ je v měřítku České republiky velmi dobrá. Většina žáků prospívá s vyznamenáním (ve školním roce 2010/2011 to bylo 68 % žáků). Pochvaly za aktivitu a prezentaci školy převažují nad výchovnými opatřeními udělenými za drobnější přestupky proti školnímu řádu (napomenutí třídního učitele a důtka třídního učitele).

Žáci ZŠ se svými pracemi podílejí na výzdobě prostředí. Školu reprezentují v různých sportovních a výtvarných soutěžích.

Organizace předškolního vzdělávání je přizpůsobena potřebám a možnostem dětí různého věku. Vnitřní prostory jsou bezpečné, zajišťují dětem vhodné podmínky pro volnou hru, spontánní pohybové činnosti i relaxaci. Denní řád je přizpůsoben potřebám dětí a aktuální situaci. Děti měly dostatečný časový prostor pro volnou hru a spontánní pohybové aktivity. Pravidelně cvičí a pobývají dostatečně dlouho venku. Pobyt v okolní přírodě jim poskytuje poznatky o přírodních jevech a příležitosti pro praktické činnosti. Individuální potřeba spánku je respektována. Nižší počet přítomných dětí umožňoval výrazný individuální přístup učitelky. Vytvořené prostředí a připravená nabídka činností motivovaly děti k různým aktivitám. Zvolené metody a formy práce odpovídaly rozvojovým předpokladům a možnostem dětí různého věku a vedly je k rozvoji klíčových kompetencí. Upřednostňovány byly manipulační a smyslové činnosti, spontánní hry a prožitkové učení. Děti jsou důsledně vedeny k udržování pořádku a ke zdravému životnímu stylu.

Především starší děti se bezpečně pohybují v prostředí MŠ. Většina z nich přiměřeně věku zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou a časovou orientaci, sebeobslužné činnosti, hrubou i jemnou motoriku. V průběhu her projevovaly tvořivost a fantazii,

některé se dokázaly domluvit i na společném postupu. Jazykové dovednosti jsou u jednotlivých dětí velmi rozdílné, ale téměř všechny bez zábran komunikují mezi sebou i s dospělými. Osobní odlišnosti dětí cizí národnosti vnímají zcela přirozeně.

Škola zajišťuje na požadované úrovni bezpečné prostředí pro vzdělávání a podporuje zdravý vývoj dětí a žáků. Poučuje je prokazatelným způsobem o možnostech úrazů a rizicích. Míra úrazovosti je nízká, ve sledovaném období se stal jeden úraz, ke kterému došlo při účasti žáka v soutěži školních sportovních klubů. Pravidla bezpečnosti provozu si žáci osvojují na dopravním hřišti ve Staré Roli a také v projektu Ajax, realizovaném ve spolupráci s Policií ČR. Program primární prevence je celkově zaměřen na zlepšování klimatu ve třídách, na rozvoj spolupráce s rodiči a na podporu zdravého životního stylu.

Celoškolní projekty jsou krátkodobé i dlouhodobé a jsou spojovány s konkrétními praktickými příklady. Děti a žáci se zúčastňují exkurzí, vycházek, besed na různá témata, sbírají léčivé byliny, učí se třídít odpad, společně prožívají oslavy svátků a významných dnů. Účastní se divadelních a filmových představení. Programy zájmových kroužků v ZŠ smysluplně a účelně doplňují hlavní vzdělávací nabídku.

Škola se zapojila do projektu „EU peníze školám“, který je financován z prostředků ESF. Finanční prostředky využívá pro individualizaci vzdělávání v pátém ročníku v českém jazyce a přírodovědě.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Činnost školy je v souladu s rozhodnutím o zápisu do rejstříku škol a školských zařízení. Školní matrika je vedena v souladu s právními předpisy. Statistické údaje o dětech, žácích a zaměstnancích jsou vykazovány ve stanovených termínech a v souladu se skutečností.

ŠVP ZV a ŠVP PV byl Českou školní inspekcí (ČŠI) hodnocen před návštěvou školy (únor 2010).

Na základě doporučení ČŠI ředitelka přijala opatření a oba dokumenty dopracovala. V ŠVP ZV doplnila poznámky k učebnímu plánu. ŠVP ZV odpovídá zásadám Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. V ŠVP PV byly doplněny podmínky vzdělávání z oblasti materiálního zabezpečení, životosprávy, organizace chodu školy, personální zajištění a řízení školy, vzdělávací obsah zpracovala formou integrovaných bloků a v evaluačním systému upřesnila časový plán a zodpovědnost zúčastněných. Inovovaný dokument je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Na základě inspekčních zjištění a vlastní analýzy ředitelka v průběhu inspekce aktualizovala školní řád ZŠ. V pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu, doplnila chybějící zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků podle ustanovení § 14 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, a chybějící pravidla pro používání slovního hodnocení podle ustanovení § 14 odst. 1 písm. d) zmiňovaného právního předpisu. Ve školním řádu MŠ doplnila ustanovení o zacházení s majetkem ze strany dětí.

Organizační struktura školy odpovídá jejímu typu a velikosti. Kompetence pracovníků jsou stanoveny v pracovních náplních. Ředitelka splňuje další kvalifikační předpoklady pro výkon činnosti ředitele (funkční studium). Základním cílem koncepce školy na období 2011 – 2015 je respektování individuality dětí a žáků, vytvoření přátelské atmosféry a klidného nestresujícího pracovního prostředí, dobrých partnerských vztahů mezi

zaměstnanci, učitelé a žáci, školou a rodiči. Prvořadým úkolem, který si vytýčila, je úspěšné zavedení ŠVP ZV do praxe. Průběžně se věnuje metodické pomoci učitelkám bez odborné kvalifikace a sleduje kvalitu průběhu vzdělávání. Dílčí rizika v personální oblasti, způsobená chybějící odbornou kvalifikací některých vyučujících, eliminuje vytvářením podmínek pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP), které vychází především z potřeb školy.

Ředitelka vytváří podmínky pro činnost školské rady, která se schází zpravidla dvakrát ročně. Kromě schvalování dokumentů se školská rada aktivně zajímá o činnost školy, seznamuje se závěry kontrol, na jednání ředitelku pravidelně zve.

Materiální vybavení umožňuje realizaci školních vzdělávacích programů. Škola hospodáří s finančními prostředky získanými z více zdrojů. Ze státního rozpočtu byly přiděleny finanční prostředky na přímé výdaje na vzdělávání (osobní náklady, učebnice, učební pomůcky, DVPP). V letech 2009 až 2011 byl rozpočet školy významně posílen o dotace ze státního rozpočtu v rámci rozvojových programů vyhlášených MŠMT, které umožnily posílit platovou úroveň pedagogických pracovníků, odměňování nepedagogických pracovníků a umožnily nákup školních potřeb pro žáky I. ročníků základního vzdělávání. Zřizovatel poskytuje ze svého rozpočtu příspěvek na financování provozních nákladů školy (materiální zajištění, energie, opravy, malování, běžná údržba, služby) a příspěvek na pokrytí mzdových nákladů pro jednoho zaměstnance školy. Kromě toho poskytuje zřizovatel příspěvek žákům na obědy a dojíždějícím žákům na dopravu.

K dalším finančním zdrojům patří doplňková činnost (pronájem nebytových prostor a hostinská činnost), prostředky vlastních fondů, příjmy za úplatu za předškolní vzdělávání a zájmové vzdělávání ve školní družině, příjmy za stravování dětí, žáků a zaměstnanců ve školní jídelně.

Závěry, celkové hodnocení školy

1. Činnost školy je v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Školní matriku a další dokumentaci škola vede v souladu s právními předpisy. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu, byla v průběhu inspekce doplněna, obsahují všechna ustanovení podle § 14 odst. 1 vyhlášky o základním vzdělávání. Učební plán vzdělávacího programu ZŠ je dodržován.
2. Škola respektuje zásady rovného přístupu ke vzdělávání. Přijímání ke vzdělávání probíhá v souladu s právními předpisy. O své vzdělávací nabídce informuje způsobem dostupným všem uchazečům.
3. Škola naplňuje zásady a cíle školského zákona. Dílčí nedostatky ve zpracování ŠVP ZV a ŠVP PV, zjištěné ČŠI, škola odstranila, oba ŠVP jsou v souladu s příslušnými RVP.
4. Vzdělávání dětí a žáků je na požadované úrovni. Škola sleduje jejich rozvoj, zohledňuje jejich individuální vzdělávací potřeby. Metody a formy práce deklarované v příslušných ŠVP a sledované v průběhu inspekce vedly k rozvoji základů klíčových kompetencí. Způsob výuky ve třídách se spojenými ročníky je vhodně organizovaný, k individualizaci ve vzdělávání jsou využity finanční prostředky získané z projektu EU. Škola rozvíjí na požadované úrovni čtenářskou, matematickou, přírodovědnou a sociální gramotnost žáků, posiluje jejich vztah k místu bydliště. Úzká spolupráce mezi ZŠ a MŠ podporuje přátelské klima školy a usnadňuje adaptaci předškolních dětí na školní prostředí.

5. Škola účinně zajišťuje bezpečnost dětí a žáků, vede je ke zdravému životnímu stylu, zajišťuje prevenci sociálně patologických jevů.
6. Podmínky vzdělávání jsou na požadované úrovni. Dílčí rizika v personální oblasti plynoucí z chybějící odborné způsobilosti některých vyučujících ředitelka minimalizuje metodickou podporou a vytvořeným systémem DVPP.
7. Škola průběžně zajišťuje obnovu a rozvoj materiálně technických podmínek pro realizaci školních vzdělávacích programů školy. Finanční prostředky ze státního rozpočtu jsou využívány k naplňování cílů ŠVP a k rozvoji osobnosti dětí a žáků. Škola využívá k financování svých činností nejen prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu a z rozpočtu zřizovatele, ale i další zdroje, kterými jsou tržby z vlastní činnosti, vlastní fondy, granty ESF a zisky z doplňkové činnosti.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo e-mailové adresy csi.k@esicr.cz.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Karlovarském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Karlových Varech dne 19. prosince 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Podpis

Mgr. Alena Nováková, školní inspektorka, v. r.

Mgr. Marie Vrátníková, školní inspektorka, v. r.

Bc. Zdeňka Srpová, kontrolní pracovnice, v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Potůčkách dne 21. prosince 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Jana Kunstová, ředitelka školy, v. r.

Připomínky ředitelky školy

D. m. rok

Připomínky nebyly podány.